

Aan de Regering van Curaçao d.t.v.,
de Minister van Financiën
Fort Amsterdam 17
Curaçao

Datum: Curaçao, 10 december 2012

Ref.nr.: 266/2012-SER

Betreft: de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening
aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten (P.B. 2002,
no. 74)

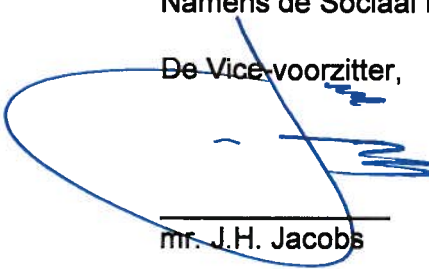
Naar aanleiding van het Besluit van de Raad van Ministers gedateerd 7 november 2012 met betrekking tot zaak nr. 2012/007493 is de Sociaal Economische Raad, hierna "de SER", verzocht om advies uit te brengen betreffende de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten (P.B. 2002, no. 74). De Sociaal-Economische Raad brengt hierbij advies uit.

Het ontwerp is in behandeling genomen in de voorbereidende vergaderingen van de SER op 16 november, 27 november en 7 december 2012.

Bijgaand advies is in de plenaire vergadering van 7 december 2012 vastgesteld. Voor een inhoudelijke uiteenzetting wordt verwezen naar bijgevoegd advies.

Namens de Sociaal Economische Raad,

De Vice-voorzitter,

A blue ink signature of Mr. J.H. Jacobs is written over a horizontal line. The signature is stylized and somewhat abstract.

Mr. J.H. Jacobs

de Secretaris,

A blue ink signature of Mw. drs. J.J. Provence is written over a horizontal line. The signature is highly stylized and cursive.

Mw. drs. J.J. Provence

c.c.: - Wetgeving en Juridische Zaken

Advies van de Sociaal Economische Raad zoals vastgesteld in de plenaire vergadering op 7 december 2012 betreffende de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten (P.B. 2002, no. 74)

1. Inleiding

Naar aanleiding van het Besluit van de Raad van Ministers gedateerd 7 november 2012 met betrekking tot zaak nr. 2012/007493 is de Sociaal Economische Raad, hierna "de SER", verzocht om advies uit te brengen betreffende de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten (P.B. 2002, no. 74).

De Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten is vastgesteld in het kader van de preventie en bestrijding van het witwassen in Curaçao en bijgevolg het misbruik van het Curaçaose financiële stelsel uit te sluiten.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat het gewenst is de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten te wijzigen in verband met de constatering van de in- en/of doorvoer van andere zaken, niet zijnde geld, die ook aangewend kunnen worden voor het witwassen van geld of financiering van terrorisme.

2. Inhoud van het ontwerp

De ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten strekt tot het onder de werkingssfeer van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten brengen van het transport van edele metalen, sieraden en andere voorwerpen.

Artikel I, onderdeel A, wijzigt artikel 1 van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten. Aan de begripsbepaling worden edelmetaal en sieraad toegevoegd.

Artikel I, onderdeel B, voegt de zinsnede "edele metalen, sieraden en andere voorwerpen" in artikel 2, eerste en derde lid, van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten.

Artikel II bepaalt dat de ontwerp-landsverordening in werking treedt met ingang van de dag na die der uitgifte van het Publicatieblad waarin de bekendmaking is geschied.

3. Standpunt van de SER

Uit de memorie van toelichting blijkt dat de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten (P.B. 2002, no. 74 / P.B. 2012, no. 9 G.T.) beoogt het witwassen van geld in Curaçao te bestrijden en bijgevolg het misbruik van het Curaçaose financiële stelsel uit te sluiten.

In de memorie van toelichting bij de Nederlandse Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme¹ wordt gesteld dat de aanpak van witwassen is van groot belang voor een effectieve bestrijding van allerlei vormen van ernstige criminaliteit. Het versluieren van de criminele herkomst van opbrengsten van misdrijven stelt daders van deze misdrijven immers in staat om buiten het bereik van opsporingsinstanties te blijven en ongestoord van het vergaarde vermogen te genieten. Het opgebouwde vermogen biedt hen tevens de gelegenheid om posities te verwerven in bonafide ondernemingen.

Het is daarom cruciaal dat de kanalen waarlangs het witwasproces zich kan voltrekken worden beschermd tegen misbruik voor criminele doeleinden. Dit geschiedt door het creëren van transparantie in het financiële stelsel, het verrichten van gedegen cliëntenonderzoek en het melden van ongebruikelijke transacties.

Om het witwassen van geld en bijgevolg het misbruik van het Curaçaose financiële stelsel effectief te kunnen bestrijden is eveneens toezicht nodig op de in- en uitvoer van (contant) geld. Het toezicht op de in- en uitvoer van geld is geregeld in de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten.

Onderhavige ontwerp-landsverordening strekt tot zodanige aanpassing van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten (P.B. 2002, no. 74) dat ook edelmetalen, sieraden en andere zaken, niet zijnde geld, die ook aangewend kunnen worden voor het witwassen van geld of financiering van terrorisme onder de aanmeldingsplicht gaan vallen.

De aanbevelingen van de Financial Action Task Force on Money Laundering

Voor de wetgeving op het terrein van de preventie van witwassen en het financieren van terrorisme is het uitgangspunt dat voldaan moet worden aan internationale afspraken waaraan Curaçao zich heeft gecommitteerd, in het bijzonder het Internationaal Verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme (Trb. 2000, 12) en de aanbevelingen van de Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF).

Aanbeveling 32 van de aanbevelingen van de Financial Action Task Force on Money Laundering bepaalt inzake grensoverschrijdende geldtransporten (cash couriers) dat:

“Countries should have measures in place to detect the physical cross-border transportation of currency and bearer negotiable instruments, including through a declaration system and/or disclosure system.

Countries should ensure that their competent authorities have the legal authority to stop or restrain currency or bearer negotiable instruments that are suspected to be related to terrorist financing, money laundering or predicate offences, or that are falsely declared or disclosed.

¹ Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2007–2008, Kst. II 31 238 no. 3, Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, Memorie van toelichting, pag. 2.

Countries should ensure that effective, proportionate and dissuasive sanctions are available to deal with persons who make false declaration(s) or disclosure(s). In cases where the currency or bearer negotiable instruments are related to terrorist financing, money laundering or predicate offences, countries should also adopt measures, including legislative ones consistent with Recommendation 4, which would enable the confiscation of such currency or instruments.”²

Op basis van de geldende wettekst van Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten bestaat voor het in- en/of doorvoeren van edele metalen, sieraden, juwelen, kunstvoorwerpen en andere zaken die een hoge waarde kunnen vertegenwoordigen geen aangifteplicht. Het ontbreken van een dergelijke aangifte plicht is volgens de regering problematisch in verband met de constatering van de in- en/of doorvoer van andere zaken, niet zijnde geld, die ook aangewend kunnen worden voor het witwassen van geld of financiering van terrorisme en stelt dat het gewenst is de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten te wijzigen.

Ondanks de hoge liquiditeit en het gebruik in bepaalde situaties voor het verplaatsen van crimineel vermogen zijn goud, edele metalen en edelstenen niet inbegrepen bij de toepassing van aanbeveling 32. Volgens de FATF kan het grensoverschrijdend transport van deze items op een andere manier worden gedekt, bij voorbeeld door douanewetgeving.

De FATF stelt in toelichting op aanbevelingen 32 dat wanneer een land ongewoon grensoverschrijdend verkeer van goud, edele metalen of edelstenen constateert de douane of andere bevoegde autoriteiten van het land van herkomst en/of het land van bestemming dient te informeren. De bevoegde instanties van betreffende landen moeten volgens de FATF vervolgens samenwerken om de oorsprong, de bestemming en het doel van de beweging van deze goederen, te achterhalen en in het nemen van passende maatregelen.³

Naar de mening van de SER dient de wetgeving op het terrein van de preventie van witwassen en het financieren van terrorisme daarom te voldoen aan internationale normen en in te spelen op de meest recente ontwikkelingen. De SER constateert dat de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten niet in de internationale informatieplicht voorziet, zoals wordt aanbevolen door de FATF. De SER geeft de regering in overweging in de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten de door de FATF aanbevolen internationale informatieplicht op te nemen

Proces van aanmelding

In artikel 2, eerste lid, van de landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten wordt bepaald dat personen die Curaçao binnenkomen of uitgaan verplicht zijn om geld ter waarde van NAf. 20.000,-- of meer, dat zij met zich meevoeren, aan te melden bij de douaneambtenaren.

Uit van douanefunctionarissen ontvangen informatie over de onderhavige ontwerp-landsverordening is komen vast te staan dat de vraag betreffende de hoeveelheid geld die

² Financial Action Task Force on Money Laundering, International standards on combating money laundering and the financing of terrorism & proliferation. The FATF recommendations, Parijs, Februari 2012, p.25.

³ Financial Action Task Force on Money Laundering, International standards on combating money laundering and the financing of terrorism & proliferation. The FATF recommendations, Parijs, Februari 2012, p.

wordt ingevoerd op de algemene vragenlijst, die niet ingezetenen bij aankomst op Curaçao dienen in te vullen, is komen te vervallen.

Het model aangiftebiljet voor de aanmelding van grensoverschrijdende geldtransporten, zoals is opgenomen in de ministeriële regeling met algemene werking, van de 2de juni 2011 ter uitvoering van artikel 2, tweede lid, van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten (P.B. 2011, no. 23) kent 21 vragen.

De SER is van oordeel dat met het oog op een positieve beleving door toeristen van Curaçao als (vakantie-)bestemming, toeristen zo min mogelijk hinder moeten ondervinden van de noodzakelijke douaneformaliteiten bij aankomst en vertrek.

De SER dringt er daarom bij de regering op aan, ten einde te voldoen aan de aanbevelingen van de FATF, opnieuw een vraag betreffende de waarde van de hoeveelheid geld, edelmetalen, sieraden en andere zaken die worden ingevoerd opnieuw op te nemen in de algemene vragenlijst, die niet ingezetenen bij aankomst op Curaçao dienen in te vullen.

Rol Meldpunt Ongebruikelijke Transacties

Uit artikel 4, tweede lid, in samenhang met artikel 5, eerste lid, van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten (P.B. 2012, No. 9 G.T.) blijkt dat de douaneambtenaren, alsmede de ambtenaren van politie werkzaam bij de Nieuwe Toelatingsorganisatie Curaçao verplicht zijn de aanmeldingen onverwijld door te zenden aan het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT). Ingevolge artikel 3, sub a, van de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (P.B. 1996, no. 21, zoals gewijzigd) heeft het MOT tot taak: het verzamelen, registreren, bewerken en analyseren van de gegevens die het verkrijgt, teneinde te bezien of deze gegevens van belang kunnen zijn voor de voorkoming en opsporing van het witwassen of het financieren van terrorisme en de hieraan ten grondslag liggende misdrijven. Het MOT meldt vervolgens gegevens pas door aan politie of justitie op het moment dat blijkt dat deze van belang kunnen zijn voor betreffende instanties.

De SER vraagt zich af wat het MOT doet met de op basis van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten verkregen gegevens. De SER vraagt zich tevens af of het pas doormelden van meldingen van grensoverschrijdende geldtransporten op het moment dat het MOT vaststelt dat een melding van belang kan zijn voor politie of justitie de effectieve preventie en bestrijding van het witwassen in Curaçao en het tegengaan van de financiering van terrorisme niet belemmert.

Het begrip "geld"

De SER heeft tevens uit enkele documenten, zoals de brief van de Secretaris-generaal van het Ministerie van Financiën, bijgevoegd bij de adviesaanvraag begrepen dat wordt overwogen een andere term voor de definitie 'geld' te gaan hanteren waardoor de omschrijving geen ruimte biedt voor onduidelijkheid. Voorgesteld wordt om de term 'liquide middelen' te hanteren.

De Nederlandse Algemene douanewet sluit met betrekking tot het traceren van fysieke grensoverschrijdende geldbewegingen aan bij de verordening van het Europees parlement en de Raad van 26 oktober 2005 (Nr. 1889/2005) betreffende de controle van liquide middelen die de Gemeenschap binnenkomen of verlaten en hanteert het begrip 'liquide middelen'.

In artikel 2, onderdeel 2, van de verordening, wordt 'liquide middelen' gedefinieerd als :

- a) verhandelbare instrumenten aan toonder, met inbegrip van monetaire instrumenten aan toonder, zoals reischeques, verhandelbare instrumenten (waaronder cheques, promessen en betalingsopdrachten) die aan toonder gesteld zijn, geëndosseerd zijn zonder beperking, op naam van een fictieve begunstigde gesteld zijn, of anderszins een zodanige vorm hebben dat de aanspraak erop bij afgifte wordt overgedragen, en onvolledige instrumenten (waaronder cheques, promessen en betalingsopdrachten) die ondertekend zijn, maar niet op naam van een begunstigde gesteld zijn;
- b) contant geld (bankbiljetten en muntstukken die als betaalmiddel in omloop zijn).

De term 'liquide middelen' verwijst in de economie en de bedrijfskunde naar de bezittingen in de vorm van chartaal geld of giraal geld of andere beleggingen die op zeer korte termijn in geld kunnen worden omgezet.

De SER is geen voorstander om zomaar de term 'liquide middelen' te gaan hanteren, aangezien door het hanteren van de term 'liquide middelen', zonder deze nader te omschrijven, in principe ook banktegoeden en beleggingen boven de Naf. 20.000,-- dienen te worden aangemeld.

Naar het oordeel van de SER wordt de onduidelijkheid door het gaan hanteren van de term 'liquide middelen' alleen maar vergroot.

De SER constateert dat in de tekst van de ontwerp-landsverordening in artikel 2, eerste lid, laatste volzin en artikel 3 voorlaatste en laatste regel, en in artikel 4 van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten nog steeds uitsluitend het begrip 'geld' wordt gehanteerd.

Naar het oordeel van de SER dient ook in bovengenoemde artikelen het woord 'geld' te worden vervangen door 'geld, edele metalen, sieraden en andere voorwerpen'.

Uitvoering en uitvoerbaarheid

De SER vraagt bijzondere aandacht van de regering met betrekking tot de (financiële) uitvoerbaarheid van de onderhavige ontwerp-landsverordening en dringt er op aan dat de benodigde financiële middelen ter beschikking worden gesteld, onder andere ten behoeve van de training en opleiding van het douanepersoneel.

4. Conclusie

Aan de orde is de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten. De ontwerp-landsverordening strekt tot een uitbreiding van de te transporteren zaken opgenomen in de begripsbepalingen van artikel 1 van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten.

De regering stelt in de memorie van toelichting dat het, in verband met de constatering van de in- en/of doorvoer van andere zaken, niet zijnde geld, die ook aangewend kunnen worden voor het witwassen van geld of financiering van terrorisme, gewenst is de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten te wijzigen zodat ook het transporteren van edele metalen, sieraden en andere voorwerpen onder de werking van de Landsverordening komen te vallen.

De aanpak van witwassen is van groot belang voor een effectieve bestrijding van allerlei vormen van ernstige criminaliteit. Voor de preventie en bestrijding van witwassen en bijgevolg het misbruik van het Curaçaose financiële stelsel is toezicht nodig op de in- en uitvoer van (contant) geld. De Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten regelt dit toezicht.

De SER is van oordeel dat het bevorderen van de integriteit van de financiële dienstverlening en het vertrouwen van het investeerders in een goed functionerende financiële sector cruciaal zijn voor de Curaçaose economie. Naar de mening van de SER dient de wetgeving op het terrein van de preventie van witwassen en het financieren van terrorisme daarom te voldoen aan vastgestelde internationale normen en in te spelen op de meest recente ontwikkelingen. Naar het oordeel van de SER voorziet de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten niet in de internationale informatieplicht zoals in de toelichting op aanbeveling 32 van de Financial Action Task Force on Money Laundering wordt aanbevolen.

De SER heeft tijdens de toelichting over de onderhavige ontwerp-landsverordening kunnen constateren dat de oorspronkelijke vraag betreffende de hoeveelheid geld die wordt ingevoerd niet meer voorkomt op de algemene vragenlijst, die niet ingezetenen bij aankomst op Curaçao dienen in te vullen.

De SER dringt er ten einde te voldoen aan de aanbevelingen van de FATF en met het oog op het voorkomen van en ophoud voor toeristen bij toelating door de douane, bij de regering op aan opnieuw een vraag betreffende de waarde van hoeveelheid geld, edelmetaal, sieraden of andere zaken die worden ingevoerd op te nemen in de algemene vragenlijst, die niet ingezetenen bij aankomst op Curaçao dienen in te vullen.

Uit artikel 4, tweede lid, jo. artikel 5, eerste lid, van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten blijkt dat de douaneambtenaren, alsmede de ambtenaren van politie werkzaam bij de Nieuwe Toelatingsorganisatie Curaçao verplicht zijn de gedane meldingen onverwijld door te zenden aan het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT). Het MOT meldt vervolgens gegevens pas door aan politie of justitie op het moment dat blijkt dat deze gegevens van belang kunnen zijn voor deze instanties.

De SER vraagt zich af wat het MOT doet met de op basis van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten verkregen gegevens.

De SER is geen voorstander om het begrip 'geld' te vervangen door 'liquide middelen' zoals in enkele documenten, zoals de brief van de Secretaris-generaal van het Ministerie van Financiën, bijgevoegd bij de adviesaanvraag wordt voorgesteld, omdat het hanteren van het begrip 'liquide middelen' zonder nadere omschrijving alleen maar vergroot.

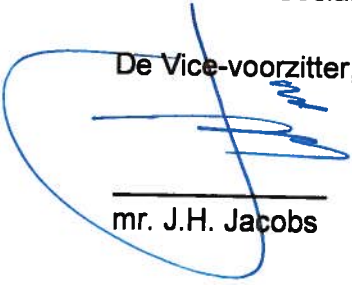
De SER adviseert in artikel 2, eerste lid, laatste volzin en artikel 3 voorlaatste en laatste regel, en in artikel 4 van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten het woord 'geld' te vervangen door 'geld, edele metalen, sieraden en andere voorwerpen'.

Het is imperatief dat de voor uitvoering van de onderhavige landsverordening benodigde financiële middelen, onder andere voor de training en opleiding van het douanepersoneel, beschikbaar worden gesteld.

De SER vraagt aandacht voor de in dit advies gegeven standpunten inzake de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten (P.B. 2002, no. 74) en geeft de regering in overweging om de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening aanmeldingsplicht van grensoverschrijdende geldtransporten nader te doen analyseren en motiveren alvorens deze te doen vaststellen.

Namens de Sociaal Economische Raad,

De Vice-voorzitter,

mr. J.H. Jacobs

de Secretaris,

mw. drs. J.J. Provence